

گنجینه دریایی رضوی

یکی از جاذبه های گردشگری و فرهنگی مشهد، بازدید از موزه هاست. موزه هایی که در این شهر تحت عنوان آستان قدس رضوی قرار گرفته اند، در واقع علاوه بر این که گوشه هایی از تاریخ تشیع در ایران را در معرض دید عموم بر می دهند، در بخش های دیگری نیز شگفتناگی هایی را برای بازدید کنندگان دارند. در واقع مجموعه موزه های آستان قدس که مشتمل بر چهار موزه است عبارتند از موزه مر کزی، موزه فرش، موزه قرآن و موزه حمام مهدی قلی بیک. یکی از جذاب ترین بخش های موزه برای بازدید در طبقه اول موزه مر کزی جاکشوش کرده است. در طبقه اول موزه مر کزی دو گنجینه قرار دارند که انصافا یکی از دیگری جذاب تر و دیدنی تر هستند. گنجینه آثار هنری و گنجینه آذینان در این طبقه قرار دارد. گنجینه

آذین شامل دو بخش نرم تنان و موجودات تاکسیدرمی شده است. در بخش نرم تنان تعدادی از گونه های مختلف صدف و حلزون و نمونه های دیگری به نمایش درآمده است. در بخش موجودات دریایی تاکسیدرمی نیز نمونه های با ارزشی از موجودات دریایی به خصوص خلیج فارس به نمایش گذاشته شده است، شامل: ماهی مومیایی شده با عنوان شیطان دریا، ماهی فوگل، سفره ماهی، مارماهی، انواع کوسه ماهی، لایستر، مادر میگو؛ امالروبیان، بچه تمساح، لاک پشت، اسبک دریایی، ستاره دریایی، مرجان، اسفنج و... که از نظر علمی و زیست شناسی بسیار مورد توجه است. ساعات بازدید از مجموعه مانند تمام موزه های کشور از ساعت ۸ صبح تا ۶ عصر بوده و بهای بلیت معادل ۵ هزار تومان است.

آخر هفته؟ کجا بریم؟

دخلوخرج

شنبه ۲۱ دی ۱۳۹۸ - شماره ۴۸

شماره ۲۰۳۹۰ *خراسان*

گردشگری

زمانی برای سفر به کرمان

کرمان از آن شهرهای بی نظیری است که وقتی به عنوان مقصد سفر انتخابش کنید و پا به آن بگذارید تازه متوجه می شوید که چقدر دیر به یاد این شهر زیبا افتاده اید و کاش زودتر به آن می رسیدید. کرمان دوره های زیادی به خودش دیده و یک شهر تاریخی محسوب می شود، با داشتن کلو ت های زیبا و کویر بی نظیرش برای طبیعت گردهای کویر نورد هم بهشتی است، از طرفی نمونه هایی از باغ های اصیل ایرانی را در خودش دارد. پس تا دیر نشده چمدان تان را ببندید و آماده سفر شوید. یک تور هوایی یا زمینی، ارزان ترین راه برای یک سفر مناسب به کرمان است.

کویر لوت شهادت و دره زبان مار

کویر شهادت بهشت کویرنوردان ایرانی و خارجی است، چون یکی از گرمترین نقاط کره زمین با درجه حرارت ۷/۷- درجه سانتی گراد است. کلو ت شهادت هم که بزرگترین جسم کلوخی طبیعی دنیاست، جذابترین و منحصر به فرد ترین پدیده کویری به حساب می آید.

گندم بریان

این منطقه هم یکی از گرمترین نقاط کره زمین است. تمام سطح این منطقه را گدازه ها و سنگ های آتشفشانی پوشانده اند. بهترین فصل از نظر دمایی برای بازدید از این منطقه زمستان و اوایل بهار است.

کرمان شهری با جاذبه های تاریخی فراوان

مجموعه گنجعلی خان، باغ شازده ماهان، مسجد جامع ملک، آتشکده زرتشتیان، حمام وکیل، ارگ بم و ارگ راین، بعد از ارگ بزرگ بم دومین سازه خشتی دنیاست.

جنگل پردیسان قائم

این جنگل بزرگ ترین جنگل دست کاشت کشور است. جنگل پردیسان که چشم انداز زیبایی از کرمان را می توان از فراز آن دید، فضای خوبی برای یک گردش خانوادگی دارد.

پیست سیرج

این پیست اسکی، بزرگ ترین پیست اسکی جنوب شرقی کشور است. این پیست طبیعی مکان بسیار مناسبی برای تفریحات زمستانی است. سیرج یکی از بلندترین کوه های کرمان است که با اولین بارش ها در زمستان پر از برف می شود. هوشنگ مرادی کرمانی نویسنده محبوب هم زاده همین روستاست.

سوغات کرمان

کلمپه کرمان یکی از شیرینی های خوشمزه و معروف کرمان است. قوتو در واقع پودر شده تمام مواد مغذی و مخلوط شده آن ها و سوغات خوب و خوشمزه کرمانی است.پته نقش اندازی با کوک ها و نخ های رنگی بر روی پارچه های قرمز، زرد، سبز، آبی، سفید و سیاه است که طرح های بسیار زیبایی را ایجاد می کندو سوغات ماندگار کرمان است. قالی کرمان با نقش مخصوص کرمانی هم که معرف حضور همه هست و یک سوغات بسیار ارزشمند به حساب می آید. ظرف های مسی راسته مسگرهای بازار گنجعلی خان را هم برای سوغات می توانید انتخاب کنید. یادتان هست که نباید زیره به کرمان ببرید، چون زیره کرمان معروف است و باید به سوغات از کرمان ببرید!پیسته کرمان و شهرهای اطرافش هم سوغات گران قیمت و خوشمزه ای است.تورلیند، با جمع آوری اطلاعات تورهای آژانس های مشهد و تهران، امکان دسترسی و مقایسه انواع تورهای داخلی و خارجی را فراهم کرده است همچنین در شبکه های اجتماعی می توانید تورلیند را دنبال کنید تا شما را در انتخاب بهترین تور راهنمایی کند.

آدرس وبسایت: WWW.TOURILAND.COM

شبکه های اجتماعی: Touriland_mashhad
شماره تماس تورلیند که آسان ترین راه برای ارتباط با برگزار کنندگان معتبر تور در مشهد است:

گشت و گذار در دیار شهیدان

هزینه ها و راهنمای سفر به مناطق جنگی جنوب در روزهایی که

عطر شهادت بیش از همیشه در ایران جاری است

کاروان راهیان نور

تورهای گردشگری با هدف بازدید از مناطق دفاعی در هشت سال جنگ تحمیلی از سال ۱۳۷۶ برنامه ریزی شد. متولی اولیه این موضوع بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس بود. اما با افزایش استقبال مردمی کم کم پای دیگر سازمان ها از جمله بسیج دانشجویی و بسیج محلات به میان آمد. تا جایی که اگر خواستار سفر به این مناطق با همراهی یک تور هستی می توانید به راحتی در کاروان های راهیان نور ثبت نام کنید.امکان ثبت نام در این کاروان ها در بسیج محلات در قالب مساجد فراهم است. در این تورها، گردشگران با نوع جدیدی از تورلیدری آشنا می شوند. راهنمای این تورها تبحر عجیبی در بردن همسفران به دل تاریخ دارند، آن ها در بیشتر مواقع شاید چیزی جز شن و سیم خاردار برای نشان دادن، ندارند!اما با روایت واقعی آن چه در میان این دشت های سوزان یا در ساحل کارون اتفاق افتاده است، می توانید صلابت مدافعان را به تصویر بکشند و افراد را در بحبوحه ای از جنگ و عرفان صیقل دهند.در سفر با راهیان نور شما از مناطقی چون سد کرخ، منطقه فتح المبین، منطقه فکه و الفجر، چرابه، بستان و دهلاویه، نخلستان حاشیه اروند، مزار شهدای هویزه، منطقه خیبر و بدر بازدید خواهید کرد.کاروان های راهیان نور هر سال در تعطیلات نوروز به راه می افتند. ثبت نام برای شرکت در کاروان راهیان نور از ۲۲ می ماه آغاز می شود، پس اگر شما می خواهید امسال همسفر آن ها باشید حتما از طریق مسجد محله تان اقدام به ثبت نام کنید، هزینه برای سفر امسال هنوز نفری ۱۲۵ هزار تومان است که شامل اسکان، حمل و نقل و خورد و خوراک می شود.

امکان جدیدی که امسال برای کاروان راهیان نور تدبیر شده، امکان همراهی افراد با خودروهای شخصی است. البته برای این موضوع شما باید از تهران یا قم ثبت نام و همراه با دسته ای از خودروها و به صورت کاروانی به مقاصد جنگی سفر کنید. در این سفر مرتفع کردن بقیه موضوعات سفری به عهده کاروان راهیان نور است.در سفر به قرارگاه های ۲۰ گانه جنگی، هر کدام از این قرارگاه ها برای خودش دنیایی دارد. هر مسافری با یک قرارگاه به خودش می آید و حال و هوایش عوض می شود. خیلی ها هستند، زمانی که از میان شیرواهای قتلگاه عبور می کنند اما در این میان افرادی هم هستند که در کنار اروند رود از صلابت و شهامت غواصان می گویند و می گریندا.به هر حال در این مناطق دل بارها از جایش کنده می شود و در اوج به پرواز در می آید و این گونه است که با چشم دل به بازدید می نشینند.

جنگ و دندان آبادان را از خطر اشغال بعثی ها نجات دهند. از آبادان به سمت اهواز حرکت کنید تا در ۱۷ کیلومتری این جاده به سومین قرار جنگی یعنی یادواره ثامن الائمه برسید. این منطقه جایی است که در آن شکست حصر آبادان اتفاق افتاده است. مطمئنا در این مکان معنوی روح ایران پرستی شما صد چندان خواهد شد. اگر به راه تان به سمت خرمشهر ادامه دهید، جزیره مینو یعنی منطقه عملیاتی کربلای ۴ دیگر مقصد شماست. جزیره مینو در این وقت از سال آب و هوای بهاری دارد البته ممکن است هر از چندگاهی نیز به سردی بگراید. اما هر چه باشد از گرمای طاقف فرسای تابستان و هجوم پشه های سمجش بهتر است. برای رفتن به داخل جزیره باید از پل گذر کنید. داخل جزیره هنوز هم حال و هوای جنگی دارد. سیم خاردار های باقی مانده و نخل های ذبح شده و سوزانده شده همگی حاکی از دفاعی جانانه در این منطقه دارد . مقصد بعدی شما دشت پر لاله شلمچه است. همان دشتی که به کربلای ایران شهرت یافته است، دشتی فراخ که محل مقاومت و شهادت بسیاری از رزم آوران ایران و منطقه چندین عملیات مثل والفجر، خیبر، کربلای ۴ و بیت المقدس است. در شلمچه باید با چشم دل راه رفت... اگر مسرتان را به سمت خرمشهر همچنان ادامه دهید، به پاسگاه زید خواهید رسید. این پاسگاه در واقع اولین نقطه ورود ایران به خاک عراق و مقدمه عملیات خونبار رمضان است. ماجراجویی تان در آثار به جا مانده از جنگ با بازدید بزرگ ترین موزه جنگ ایران یعنی خرمشهر کامل می شود. خرمشهری که پس از یک اشغال تلخ و جنایت های متعاقبش، اوج خاطره انگیزی دوران دفاع مقدس بود. در این شهر می توانید آثار زیادی از دوره اشغال و آزادسازی، از جمله مسجد جامع این شهر را ببینید. هیچ کوجه ای در این شهر نجیب نیست که آثار خرابی های جنگ را به یادگار نداشته باشد. هنوز هم روی بعضی دیوارهای خانه ها رد گلوله باران بعثی ها دیده می شود. هنوز هم در این شهر خانه هایی هستند که از بمباران های بعثی ها به ویرانه تبدیل شده اند، هنوز هم نخل هایی مرده اما ایستاده بر نخلستان ها دیده می شود. نام هر کوجه نیز برای خودش دنیایی دارد که تداعی کننده جان هایی است که برای وجب به وجب این خاک فدا شده است. در سفر به خرمشهر به موزه جنگ نیز که قبلا و در دوره پهلوی به وزارت نفت تعلق داشت، سری بزنید. این موزه در زمان جنگ تحمیلی مقر فرماندهی نیروهای اشغالی بود و بعد از آزاد سازی خرمشهر مدارک زیادی از بعثی ها در آن جا ماند. کلاهخودهای سوراخ شده، پوکه های خالی ، درهای تیرباران شده مسجد و ... خیلی چیزهای دیگر را شما در این موزه می بینید. در نهایت به طلائیه بروید و از مناطق عملیاتی خیبر و بدر دیدن کنید. در بخش دیگری از سفر هم می توانید به دو شهر همسایه اندیمشک و دزفول بروید.

سفر به مناطق جنگی

برای سفر به مناطق جنگی شما دو راه در پیش دارید. اول این که خودتان دل به جاده بزنید و به بازدید این مناطق بروید. در این صورت بهتر است آبادان را به عنوان نقطه آغازین حرکت خود انتخاب کنید. رفتن به مناطق عملیاتی نیاز به گرفتن مجوز ندارد اما به آن سادگی ها هم که فکر می کنید نیست! یعنی شما نمی توانید با خودروی شخصی تان از تپه ها و خاکریزها بالا و پایین بروید. در بیشتر مواقع می توانید با اتوبوس های مجموعه همراه شوید. البته در بعضی از مناطق جنوب جزیره مینو یا موزه دفاع مقدس در خرمشهر، امکان تردد شخصی کاملا مهیا شده است. در هر صورت اگر آبادان را مقصد اولیه خود انتخاب کنید برای دیدن سایر مناطق باید به خرمشهر و دزفول بروید. راه دیگری که برای سفر به یاد شهدا برای شما وجود دارد، سفر با کاروان های راهیان نور است. در واقع در مناطق جنوب غربی ایران، چیزی حدود ۲۰ یادواره مناطق جنگی وجود دارد که امکان بازدید از همه آن ها تنها با برنامه ریزی منسجم کاروانی مقدور است. مضاف بر این که این کاروان ها امکانات رفاهی دیگری مانند راهنماهای مجرب، برگزاری مراسم خاص و معنوی، امکان اقامت و مهیا بودن همیشگی خوراک را نیز برای همسفران خود تدارک دیده اند. نکته مهم دیگر در انتخاب روش دوم مقرون به صرفه بودن همراهی با کاروان راهیان نور است.

خودتان به بمبانی شهدا بروید

اگر می خواهید سفری به جنوب داشته باشید و در کنار آن، سری هم به قربانگاه شهدا بزنید، می توانید سفرتان را از آبادان آغاز کنید. در این سفر از مقصد مشهد ابتدا باید ۱۶۷۴ کیلومتر رانندگی را به جان بخرید. البته امکان سفر اتوبوسی با هزینه ۱۰۰ هزار تومان یا سفر ریلی با هزینه ای بین ۱۱۷ هزار تا ۱۹۰ هزار تومان نیز مهیاست با این توضیح که مسافران باید مقصد خود را اهواز انتخاب کنند و از آن جا به اندیمشک و سپس دزفول و خرمشهر مسافرت کنند. سفر هوایی نیز هزینه ای بین ۴۰۰ تا ۷۸۰ هزار تومان دارد. اما اگر می خواهید به بیشتر این مناطق سری بزنید، بهتر است با خودروی شخصی بروید. البته ناگفته نماند که در بیشتر آخر هفته ها از دو شهر آبادان و خرمشهر تورهای یک روزه یا دو روزه ای برای بازدید از این مناطق وجود دارد که در این صورت می توانید با یک برنامه ریزی منظم و بدون داشتن خودروی شخصی، به بازدید از این مناطق بروید. اما اگر سوار بر بخش خود به مناطق جنوبی رفتید، اول از همه به آبادان بروید. در آبادان دو منطقه «کوی ذوالفقاری» و «بریم»، روایت های زیادی از روزهای آغازین جنگ دارند. روزهایی که نیروی های مردمی در کنار نظامیان با هر چه داشتند، در برابر دشمن ایستادی کردند تا بالاخره توانستند با

فلکه «آب»، «دقیقی» یا «فردوسی»؟!

چهارراه «کلاتر» مشهدی‌ها، خب! حالا که مختصات مسیر داستان آمد، برویم و بگردیم.

فلکه آب، فردوسی یا دقیقی؟!

خیابان طهران از حرم مطهر تا چهارراه دانش امتداد دارد. این خیابان در سال ۱۳۱۱ و به دنبال ساخته شدن فلکه حضرت در دوره نایب‌التولیه بودن محمودولی اسدی ایجاد شد؛ خیابان طهران، فلکه جنوبی را به دو قوس مساوی تقسیم می‌کرد و در واقع، مقابل خیابان طبرسی بود که در آن سوی حرم، روی فلکه شمالی حرم مطهر ایجاد شد. ابتدای این خیابان، با میدانی آغاز می‌شود که نزد مشهدی‌ها به نام فلکه «آب» شهرت دارد. امروزه نام آن میدان «بیت‌المقدس» است. اسم فلکه را به این دلیل «آب» گذاشتند که نخستین چاه عمیق مشهد، در حدود سال ۱۳۲۳، در این میدان احداث شد؛ اما نام میدان،

سلام، این هفته در گشت و گذارمان می‌خواهیم به یکی از خیابان های جدید مشهد سری بزنیم؛ حالا می‌گویم جدید، فکر

تکنید در همین ده بیست سال اخیر ساخته شده است؛ خیر! این خیابان دست کم ۸۷ سال عمر دارد و قدیمی‌های مشهد، آن را با نام خیابان «طهران» می‌شناسند؛ هر چند امروزه نام با مسما تری دارد و به خیابان «امام رضاع)» مشهور است. رسیدن به خیابان طهران، سخت نیست؛ اگر در ایستگاه «بسیج» خط یک متروی مشهد پیاده شوید، در مسیر شمال به جنوب، درست در میانه این خیابان قرار دارید؛ البته میانه خیابانی که امروزه با عنوان خیابان امام رضاع) معروف است؛ وگرنه برای رسیدن به خیابان طهران، باید یکی دو کیلومتری در جهت شمال حرکت کنید تا برسید به چهارراه دانش با همان

مشهد گردی

جواد نوائیان رودسری
روزنامه‌نگار و دانشجوی دکتری تاریخ

رد پای یک محله کهن سال

خیابان طهران، مرز میان دو محله سر شور و عیدگاه محسوب می‌شد؛ البته نه خیلی دقیق! اطراف میدان آب، تعدادی کوجه قرار داشت که اگر کمی به خودتان زحمت بدهید، می‌توانید نام یکی دوتا از آن ها را پیدا کنید: سجده‌گاه، چاندو (چهنو)، کوجه‌باغ و کوجه بی‌پاره که در زمان احداث میدان هم، کوجهای مخروبه به حساب می‌آمد. تا پیش از احداث بازار رضا که باید داستان شکل گرفتن آن را در گردشی دیگر بررسی کنیم، مسیر خیابان طهران، در دو طرف، مملو از دکان‌های پررونق بود. نکته‌ای که باید یادمان باشد، این است که چاندو یا چهنو، نام قدیمی محله‌ای در مشهد است که قدمت آن به پیش از تیموریان نیز می‌رسد و از این نظر در تاریخ شهر مشهد، جایگاه ویژه‌ای دارد. خب! بخش زیادی از شرح حکایت‌ها و مکان‌های خیابان طهران، می‌ماند برای قسمت‌های بعد؛ فعلا در همین فلکه آب مشهد چرخي بزنيد تا دوباره مزاحم شويم!